

BALATON

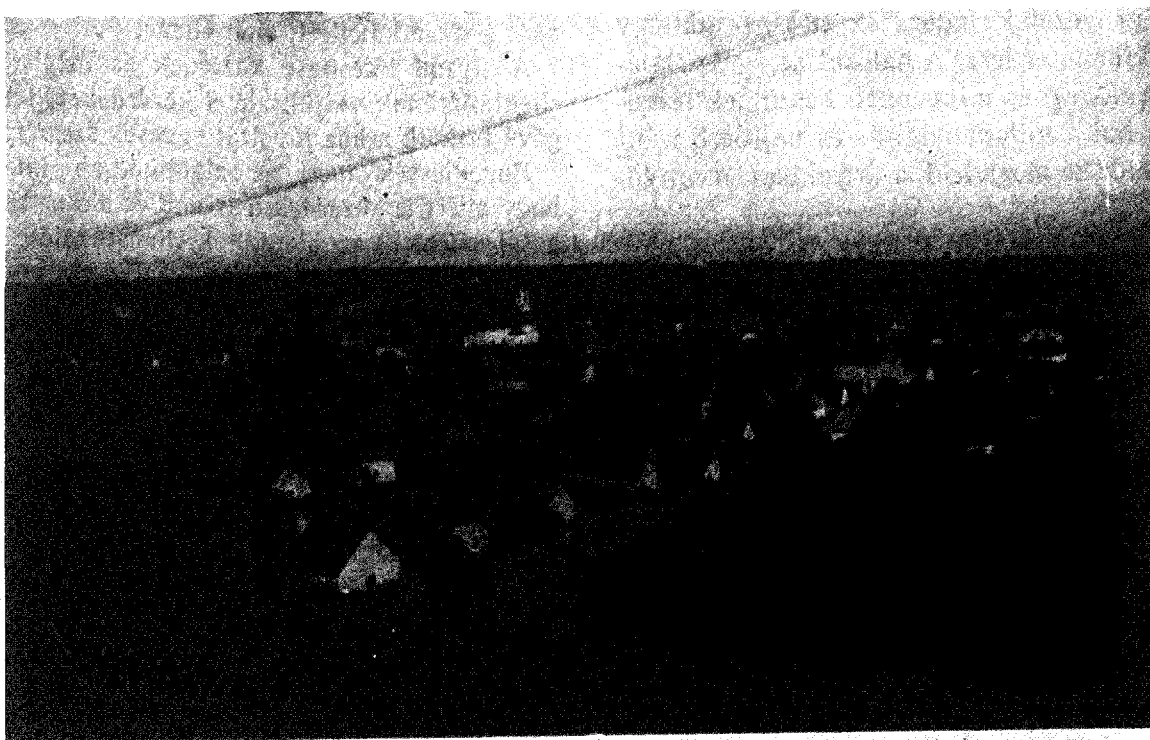
A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: A balatoni villamosművek. — A somogyi part rendezése. — Endrődi Sándorról. — A Balaton körül. — Hivatalos értesítések. — Hirdetések.

A balatoni villamosművek.

A BALATONVIDÉKI Villamosművek Részvénytársaság igazgatósága beható tárgyalás alá vette azokat a módokat és eszközöket, melyekkel a nagyjelentőségű művek sorsa és fejlődése biztosítható. Az igazgatóság annak a nézetének

határozás egyhangú lesz és a tőkejegyzés abban a nagy keretben fog megindulni, a mely fontos az, hogy a közmű minél hamarabb, minél nagyobb formában teljesíthesse hivatását. Miután a villamosművek ügyeit eddig is a szövetség vezette, a tőkefelemelés ügyében való munkálatoknál is a szövetségre számítanak. A szövetség ma hatal-

Balatonfüred látképe. — Segesdy István felvétele.

adott kifejezést, hogy a Balatoni Szövetség által összehozott egy millió korona alaptőke nem elegendő az előttünk álló nagyszabású tervek megvalósításához. Elhatározta ezért, hogy az alaptőkének megfelelő felemelését fogja javaslatba hozni.

Az alaptőkének három millió koronára való felemelése dolgában az április 7-ére Budapestre összehívott közgyűlés fog határozni. Meg vagyunk róla győződve, hogy az idevonatkozó el-

mas erkölcsi erőt jelent, ezért meg vagyunk róla győződve, hogy az a tekintélyes összeg, melynek összehozása előirányoztatott, a kívánt idő előtt együtt lesz.

Az előzetes műszaki tervek rendkívüli fejlődési teret kínálnak a villamosműveknek. A tervszerint egyenlőre 57 balatonparti község nyerne a villamosművektől világító és hajtóerőt. További községek és városok bekapcsolása szintén számításba van véve. És miután tudvalevő

Balatonfüred: A halászkunyhónál várják a halászsokat. — Fenyves felvétele.

dolog, hogy az áramszolgáltató nagy központok kal a versenyt a kisebb telepek felvenni nem tudják, a meglévő vidékbeli telepek természetszerűleg való beolvadása bizonyosra vehető.

Az első kiépítésnél tervezett magas feszültségű vezetékek hossza megközelíti a 400 kilométert. A községi vezeték hálózatok hossza mintegy kétszáz kilométer lesz. A hálózat az egész Balatont körülövezi és mindenütt készülnek leágazások, a hol a villamvilágítás és hajtóerő iránt az érdeklődés megfelelő arányokban megnyilvánul.

Nagyon természetes, hogy a részvényjegyzés mértéke a legbiztosabb jele annak, hogy mely részeken minő az érdeklődés? Megállapíthatjuk, hogy egyes községekből igen erős akarat nyilvánult meg a múltban is, a mely szinte kényszerítőleg hat arra nézve, hogy a részvénytársaság ezeken a részeken indítsa meg az új építkezést. Viszont másutt, a honnét joggal várhatnánk, nem látjuk a megfelelő érdeklődés jeleit, de annál inkább halljuk a türelmetlen várakozás hangját.

Jól tudjuk, hogy a mai időkben a villamos üzemek nem fejleszthetők. Az anyaghiány oly nagyarányú, hogy semmi építkezésbe belefogni nem lehet. Hisszük azonban, hogy a mire a három millió korona összejön, akkorra az építkező tevékenység is megindulhat. Legyünk rajta tehát, hogy a nagy cél érdekeit minél jobban és minél lelkiismeretesebben szolgáljuk, mert így lehet biztos reményünk arra, hogy a tervezett arányokban a munkához rövidesen hozzáfoghatunk. A Balatoni Szövetségnek a nagy Balatonvidék minden pontján vannak lelkes és kitartó hívei. Vegyék ezek kézbe a részvényjegyzés ügyét. A részvénytársaság, ha nem is fog tartozni a legjövődelmesebb vállalkozások közé, de azért annyi

bizonyos, hogy a befektetett tőke tisztességes kamatait mindig várni lehet. A Balatonvidék gazdasági felvirágoztatásának a nagy villamosmű a leghatalmasabb eszköze, tehát ehhez mértén érdeklődjunk jövője és sorsa iránt!

A somogyi part rendezése.

SZABÓ István ezredes, balatonlellei birtokos, tagtársunktól a következő sorokat vettük:

«Múlt év őszen Balatonlellén és Balatonbogláron gyűlést hívtak egybe. A gyűlés összehívása a közigazgatási hatóság által történt. Tárgyalták a gyűlésen a strand létesítését, de mivel ez a telektulajdonosok elhatározásától függ, mely elhatározás ellen tenni az egyén jogának megsértése volna, szükséges a döntéshez a szavazatok egyhangúsága, akár a strand mellett, akár ellene.

A strand létesítése közérdek és mégis egyesek ellentállásának vetjük alá a közérdeket, tehát függővé tesszük a köz jóvoltát egyesek szeszélyeitől.

Engedtessek meg az alábbiakban kifejtjenem, hogy miért is közérdek a strand és akkor talán magától megtörik az ellentállók ellenszegülése. Beszéljünk először a «partvonalról»! Ez alatt értjük a szárazföld és meder érintkező vonalát. Ez, ha nem mesterséges, akkor természetes. Természetes partvonal van p. o. Balatonszemesnek, a hol a partvonal egyenes, legfeljebb szeliden hajlított, mögötte a part pedig megfelelően magas. Ez ideálisan szép part és főkéssége és kincse a fürdőnek, mert ilyen partnál a víz medre szelid meredekségű, homokos és hullámveréses.

Ezzel szemben Lellének a partja, mely 4 km. hosszú, kis részben olyan, mint a szemesi, részben nádas, mocsaras, részben kiépített, de sem egyenes, sem törtvonalú, sem egyenletesen magas, hanem úgy vízszintes, mint függőleges irányban hepehupás, girbe-görbe. A legnagyobb mértékben tehát szabálytalan és helyenként egészségtelen, úgy hogy mint gyógyfürdőnél elsőrendű szükség, hogy mesterséges úton javítsuk. Kívánatos, hogy egy egységes partvonal állapíttassék meg, mely vonalig az egyesek partja ki (esetleg be) hozandó és mely magasságig az egész fürdőtelep telkei feltöltessenek.

A partvonal (vízszintes és függőleges meghatározással) kitzése képezi tehát a gerinczét a szabályozási munkának minden fürdőhelynél, a mit az állam (a kormánybiztosa útján) kell, hogy első feladatának tekintszen, ha nem akarja, hogy a legutóbbi árvíznél történt bajok minduntalan megismétlőd-

jenek. Enélkül el sem képzelhető, hogy az egyesek bármilyen ügyesen és költségesen épített partot létesíteni tudnának. Érezték ezt már boldogult dr. Millassin és Illek apát, a mikor a telkek eladásánál az adásvételi szerződésbe bevették, hogy azon esetben, ha egy telektulajdonostól jobbra és balra lévő szomszéd telektulajdonos egy állandó partot épít (szerintük «mólót»), akkor köteles a közbefogott tulajdonos is és pedig egy vonalban a két szoban lévő szomszéddal a partját kiépíteni.

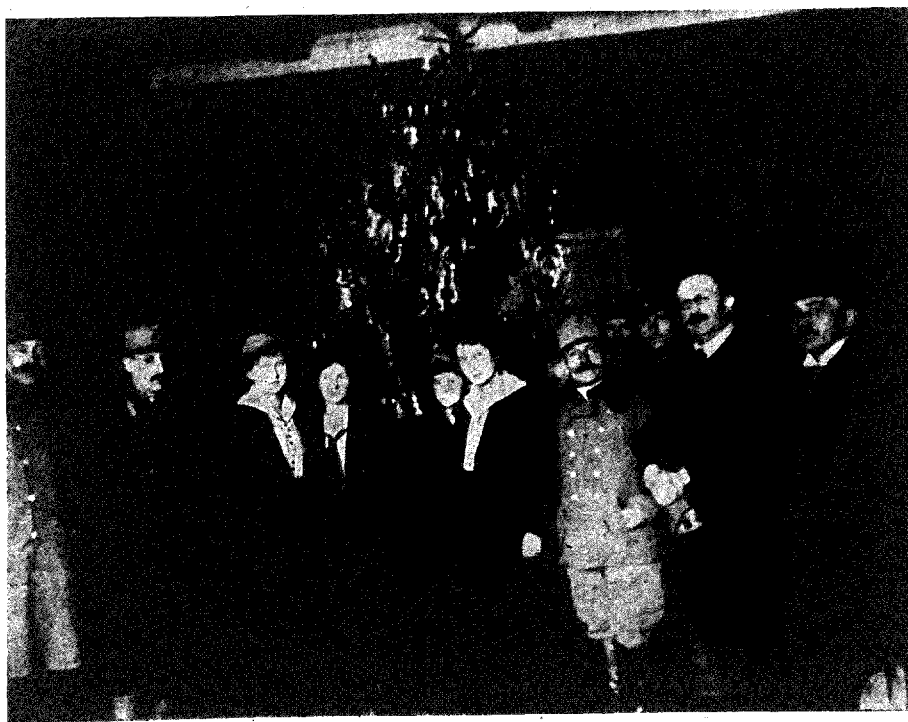
Hogy ilyen esetek a már mintegy 20 éve létesült «Livia» és «Vincze» telepeken nem fordultak elő, bizonyítja legjobban, hogy senki sem mert jóformán a partépítésbe belemenni, mintahogy tényleg az a pár kivétel, aki partját és telkét úgyszólván a saját szakállára szabályozta, a legutóbbi árvíznél alaposan meg is bánhatta, mert meggyőződhetett, hogy úgyszólván vízbe és a víz prédájának épített. (Lásd Kiss Károly, Kriszt Jenő, Hajós főmérnök, Goger Anna partjait.) Így tehát az egyén jogait inkább azáltal óvjuk, hogy a partkiépítést és telekfeltöltést tetszésére nem bizuk, hanem kényszerítjük, hogy a saját jól megfontolt érdekében a kijelölt partvonalhoz ragaszkodjék. Szükséges, hogy a partvonal kijelölésével az állandó partépítés egyidőben — még pedig természetesen a legalaposabban és a tapasztalatok legmegfelelőbb rendszere szerint — kiépíttessék. Mivel pedig a telektulajdonosok nem rendelkeznek sem szakmunkásokkal, sem a kellő tudással és tapasztalatokkal, de a szükséges anyagi erővel sem, hogy a partot és telket egyidőben rendezzék, szükséges, hogy a kiépítést is az állam (kormánybiztos) vegye kezébe az erre a célra kiképzett munkásokkal és hogy az anyagiakat is bocsássa rendelkezésére a telektulajdonosoknak. A megtérítés aztán méltányos kamatok és részletek fejében az adóval lenne a telektulajdonosoktól visszafizetendő.

Az egységesen kitzűzött partvonal és ennek egységes és egyidejű kiépítése képezi tehát feltétlenül a gerincét a partszabályozásnak, mely nélkül az egyesek fáradozása előbb-utóbb meddő keil, hogy legyen. Így tehát egy egységesen kitzűzött kötelező partvonal, még pedig a partépítés idejének és módjának is kötelező betartása (ha már az állami erővel és anyagiakkal való támogatást az állam nem vállalná magára), az egyesnek legnagyobb érdeke és tetemes kára, ha erre nem lesz kötelezve, hanem kiki tetszése szerint építi partját és tölti fel telkét.

Csak egy ilyen egységesen kiépített part és feltöltött telkek mellett lehetséges az anynyira kedvelt és keresett partvillákat megteremteni, melyek egyben hozzáférhetőek is kell, hogy legyenek. nemcsak a tulaj-

donos és bérlő által, de, legalább szemmel a nagyközönség előtt is. Mert ha nincsenek parti villák, akkor — legalább a jobb vendég nem méltányolja azt a fürdőt, így aztán nem kap szárnyra a fürdőnek a jó hirt, mely a szépségével egyenes arányban áll. A jó hír pedig az a fecskemadár, mely a fürdő és az egész Balaton híret az ország határán is túl viszi. Az egyes villáknak szépsége és persze kényelme is úgy terjed leggyorsabban, ha a villát a nagyközönség látja, arról beszélget, a villákról és villacsoportokról fényképek készülnek stb. A villák hozzáférhetősege a nagyközönség részére utak által történik. Ha pedig az utak egyben szépen és kényelmesen is be vannak rendezve és már fekvésük által is vonzóak, akkor a legnagyobb része a közönségnek ezeken fog sétálni, szórakozni és ezeken fogja ideje legnagyobb részét tölteni és mindent, amit ezen lát, beszédtárgyává tenni. No meg, ha már a «Magyar Tengerre» megy, akkor abban akar is gyönyörködni, ha lehet nappal és esténként is, holdvilágnál... Napnyugtát-keltét, a Balaton háborgását, a különféle világítási effektusokat, a zalai part panorámáját stb. akarja a nagyközönség élvezni. Ezt pedig mind honnét tehetné legjobban, ha nem a parti sétányról, az úgynevezett Strandról?... A strand tehát az, melyről a villák és telkek (parkok) fekvéséről, kényelméről, szépségéről stb. a nagyközönség tudomást szerez. Ez képezi a fürdőhelynek Andrassy-útját, a melyen a telkek azért olyan értékesek, mert ott ezernyi sétáló tolong és séta közben mi lenne más a beszéd tárgya, különösen, ha idegenek járnak rajta, mint a kerteszvillák szépsége, fekvése, kényelme stb. Erről kínálja fel a tulajdonos a bérlőknek a villákat, vagy legalább kelti fel a sétálóban a vágyat, hogy ő is olyanban lakhassék.

Minden tulajdonosnak érdeke tehát, hogy szép villáját minél többen lássák, róla beszéljenek és híret vigyék az ország határán is túl; de egyben érdeke ez az egész fürdőnek és az egész országnak

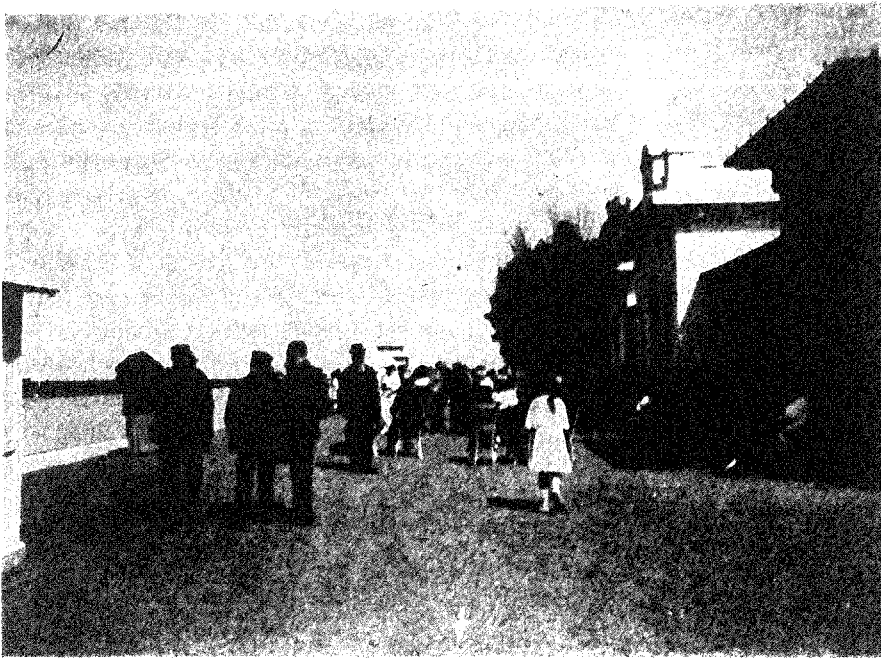
Balatonfüred: A katonák karácsonyi ünnepélye.

is és így a strand igenis elsőrendű *közérdek*! Mert nemcsak az egyes, hanem az egész ország érdekét növeli, fokozza.

Az Andrássy-út épen olyan érdeke az egyeseknek és büszkesége az egész város lakosságának, mint az ország millióinak! Nem mindenkinek dagad-e a szive, ha egy idegen az Andrássy-utat dicsőíti? Hát ép így lesz majd ez a balatoni fürdők strandjával is.

Nem szabad tehát a strand építését sem az egyes rövidlátására, kényelmére, maradiságára, neuntörődömségére bízni, hanem ki kell mondani a közérdeket és akkor el kell némulnia még az egyes ellenérdekének is.

Arra nézve már történet helyesen rendelkezés a kormánybiztosság részéről, hogy a villák minimális küszöbmagassága a Balaton szempontjához mérten milyen legyen. Ezen rendelkezések kiegészítendőek lennének azzal, hogy a létesült és ezután létesülő

Sílfokon várják a hajót. — K. Nagy Dezső felvétele.

fürdők partvonalának kijelölése a kormánybiztos dolga és az új fürdőtelepeknél a strand kötelező, a már fennálló fürdőknél pedig amennyire csak lehet, szintén kötelező és utólag létesítendő, a már meglevő partvonal felülvizsgálandó.

A strandra nézve is egy minimális szélesség meghatározandó, legalább két sor faültetvényvel. Az előkertekre nézve szintén egy minimum kijelölendő, úgyszintén a parti villák helyzete a telkeken fixírozandó. Megállapítandó egymástól legkisebb távolságuk, szélességük és magasságuk; a melléképületek fekvése stb. Az előkertek csoportosítása sem mellékes. Nézetem szerint a villa előtt bokrok, fák nem ültethetők, nehogy a villa a strandról ezek által elfedve legyen; a villa előtt tehát csak virágágy telepíthető. Ha ilyen szabályok nincsenek megállapítva, akkor előfordulhat majd, hogy az egyik villa a hátát fordítja a strand fele, a másik az oldalát vagy az egyik tulajdonos a strand kerítése mögé zárt fasort ültet, a másik meg egy melléképületet épít oda stb.

Kedves lellei (balatoni) parti telektulajdonos társ! Hozzád intézem soraimat. Olvasd át ezeket és ha találsz ellenvetést, vagy ha nézeteim mellett vagy, fejtsd ki ezt egy levelezőlapon és küld be a folyóirat szerkesztőségének, mely, hiszem, hogy szíves lesz a beérkező válaszokat összefoglalva, nyilvánosságra hozni.»

Endrődi Sándorról

ENDRŐDI Sándorban Veszprém városa meg a Balaton ihlete adott író, költő, műfordítót és megbecsülendő munkás polgárt a Magyar Hazának.

Veszprémben született 1850-ben, mint Alsóórsön szőlőbirtokos törvényszéki bíró gyermeke s bár a sors messze elvetette, míg vidéken, főképen Nagyváradon való 15 évi tanárkodás után, a képviselőház napló-szerkesztőjeként, Budapesten megtelepedett, — az a kis alsóórsi szőlő s a Balaton bűbája mindig visszavonzotta a szülőföld imádott közelébe. Onnan vett feleséget és a szülőföld anyai kebelére teszi le ifjú öregségében a pálmáját, a melylyel érdemes fejét a sors megkoronázta, de közben meg is tépdeste.

Iskolázott Nagyszombatban, Veszprémben, Kecskeméten, Székesfehérvárott, Pozsonyban, Budapesten és Pápán. Budapesten a jogra, majd a bölcséletre iratkozott be és tanári oklevelet szerzett. Fő-

ként tanulmányi szempontból Berlinben és Lipcsében hallgatott előadásokat, bejárta Felső-Olaszországot és megfordult az Északi tengeren is. — A «kis tanya» azonban, a mely «fölsőbe könyököl a víznek s dús szőlő kúszik fel falán, a mely körül nevető gyümölcsös, lengő, zúgó, mélyárnyú fák, s a mely másnak néhány arasznyi tér csak», önéki meg «a — végtelen világ», — mindig «révpart» maradt a számára.

Első verse már 1868-ban tünt fel s Endrődi azóta honunk egyik legkiválóbb lyrikusává fejlődött a Nefelejts, Fővárosi Lapok, Hazánk s a Külföld, Magyarország és a Nagyvilág, Figyelő, Athenaeum, Otthon és az újabb szépirodalmi lapok kebelén, — részben úgyis, mint belmunkatárs.

Legkiválóbb versei: Tücsökdalok, Költemények, E. S. költeményei, Anakreoni dalok, Kurucz-nóták, összes költeményei, Isten felé s a Pálya végén címek alatt szereztek nevet és tiszteletet irójuknak. Utóbbi az előzőkből válogatta össze és szülővárosa lelkes közönségének ajánlva, múlt év karácsonyi ajándéku adta,

új versekkel frissítve a könyvpiacra. A magyar költészet fényes gyöngyei ezek a gyűjtemények s alig lehet úgy átsiklani fölöttük, hogy a bennük való élvezetért a méltató köszönetet elmellőzze az ember.

Kedves emléküek gyöngéd lélekre valló elbeszélései (Falusi bohémek, Másodvirágzás, Balatoni ég alatt, Hangulatok) és műfordításai (Byron, Scribe), a melyek közül kiválóan megkapóak a Heine-fordítások (3 kötet) és ezek között a «Dalok könyve».

Az Akadémia elismerését a bölcséleti és történelmi munkák (Büchner L.: Erő és anyag. — Held: A nagy francia forradalom története. — Buckle: Anglia művelődésének története. — Dugonics, Kölcsey, Balassa, Ányos P. helikoni életrajzai, A Magyar Hölgyek Életrajzai, Költők Világa) és egyéb irodalmi tanulmányok szereztek meg neki, míg tapári pályájának emlékét a «Magyar Olvasókönyv», a «Századunk magyar irodalma képekben» és főként «A magyar költészet kincsháza» aranyozzák meg, a mely utóbbinál remekebb, értékesebb, gazdagabb és élvezetesebb költői anthológiát nem termelt még a művelt világ könyvpiacza.

Hivatalos működésének eredménye: a magyar képviselőház naplóköteteinek általános mutatója.

A Kisfaludy- és Petőfi-társaságok harminc-negyven év előtt tüntették ki tagfelvétellel az Akadémia pedig mintegy húsz év előtt.

Veszprém tehát büszke lehet szülőttére és öleléssel szoríthatja kebelére, a midőn tárt karokkal közelít. — Legyen méltó Veszprém közönsége a város nagy fiához és munkái megszerzésével tegye valókká annak a «Pálya Végén» szőtt ábrándjait, a melyek szerint: «fölöttem a míg hév könnyem árja hull, éltémnek minden üdve, kéje, álma, mégegyszer fénylőn, zengőn átvonul».

(Szombathely.)

Dr. Fromm Géza.

A Balaton körül

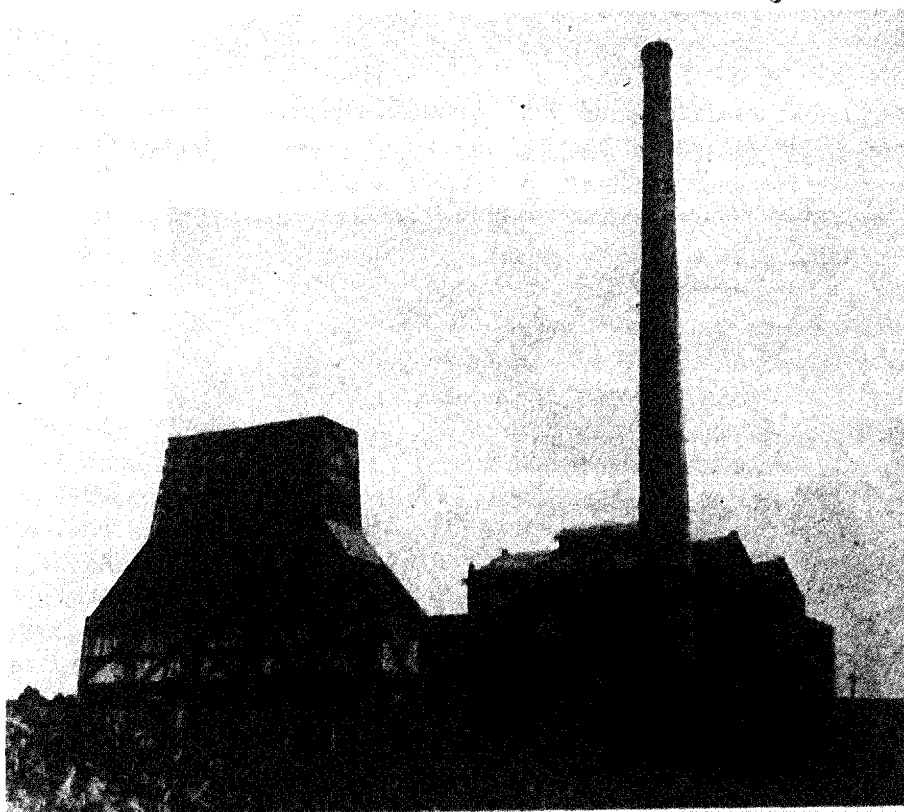
Veszprém lelkes közönségéhez.

Bérczről visszanez a vándor . .
Köszöntve int, kies Veszprém feléd.
Egy emberöltő drága kincseit
Csokorba kötve, nyújtja, im feléd.

Meghallod-é, bizó, szerény szavát,
Megérted-é, gyöngéd, nemes hevét,
Átérzed-é, hogy azt, amit ajánl,
Egy fényes-pálya díszeként nyercéd?

Mint jó fiú, ha híven adja át
Szülői kézbe napja díj-fölét,
Vagy térdrehullva hajtja meg nekik
Az érdemes hős ünnepelt fejét:

Ah, úgy fogadd el, Veszprém népe, im
Te nagyszülőtted szép ajándokát,
Mit «Pálya Végén» s annak gyöngyeként
Hódolattal s büszkeséggel ad.

A Balatonvidéki Villamosművek aszföldi telepe. — Segesdy István felvétele.

Szeretve vedd el, mit bizón kínál,
Oh, meg ne bántsod bahéros ősz fejét,
Ah, minden asztal kincse légyen im,
Mi kedvedért és néked gyűjteték.

«S mert zúgó, fagyos télel, úgy est felé,
Fáradt vándor vetődött kicsiny ajtónk elé,
Ne bánjunk, mint velünk a sors s hatalmasok kegye,
De, óh, amely kevéskénk lesz, azt osszuk meg vele!»

*

S Te ősz poeta, kedves Sándorunk,
Testvéridül, hogy így megtisztelél,
Ki annyi elvet s dísz szerzél nekünk,
Fogadd szívünket nyújtott jobboldért.

S habár «kezed fáradt lantodra hull»,
Míg Dal s a Nóta visszhangzásra hív
S míg Kincsházadból egy szócska hat,
«Nem hagy Magadra,» Földink, itt e szív.

Dr. Fromm Géza.

Az új miniszterek a szövetséghez. Üdvözlöttük az új minisztereket, kiknek munkálkodása a balatoni ügyekkel is kapcsolatos. *Windischgrätz* Lajos herceg közlélmézési miniszter ezt a választ küldötte: «Szives üdvözlötükért fogadják hálás köszönetemet. *Ismerem az önök törekvését! Legyenek róla meggyőződve, hogy a Balaton felvirágoztatása érdekében magam is mindent, a mi módomban áll, el fogok követni.* Hazafias üdvözléttel *Windischgrätz* s. k.»

Szterényi József t. b. tagunk, az új kereskedelemügyi miniszter a következő levelet intézte hozzánk: «A magyar tenger partjáról, melynek közelében ringott az én bölcsöm is, küldött meleg üdvözlötükért fogadja a tisztelt szövetség hálás köszönetemet. *Minden állásra, melyre a sors állított, igyekeztem a Balaton érdekeit tölem telhetőleg szolgálni, méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy arra fogok törekedni új hatáskörömben is mindig, örvendve, ha erre nekem alkalmat fognak adni.* Kiváló tisztelettel kész hívük *Szterényi* s. k.»

Balatonszemes: Nyaralók a parton. — Dr. Köves János felvétele.

Az új belügyminiszter ezeket írja ügyvezető elnökünkhöz czímezve: «Tisztelt barátom! Belügyminiszterré történt kineveztetésem alkalmából a Balatoni Szövetség nevében kifejezésre juttatott szives megemlékezésért hálás köszönetet mondok. *Tóth* s. k.»

Adomány. A szegény szívbetegeket gyámolító balatonfüredi alapunk javára *Barth* Lajos 33 koronát adományozott. Köszönet érte!

Fényképképzés Balatonfüreden. A műkedvelő fényképezők száma az utóbbi években rendkívüli mértékben megszorodott. Hatalmas anyag fölött fog tehát a Balatoni Szövetség Balatonfüreden, esetleg máshol is rendezendő képképzésére rendelkezni. A képképzést balatonvidéki felvételekből a nyáron tartjuk, melyre már most felhívjuk a műkedvelő fényképezők figyelmét. A részletes tervet folyóiratunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

Óvári Kálmán. Ügyvezető alelnökünket súlyos csapás érte. Testvéröccse, *Óvári* Kálmán balatonalmádi birtokos, szövetségünk választmányi tagja elhunyt. Az ismert fürdőhely fejlesztése és felvirá-

gozása érdekében jelentékeny szerepe volt. Az alalmádi fogyasztási szövetkezet elnökét vesztette el. Mindössze 50 évet élt és a jóbarátok, ismerősök, rokonok szárai kísérték utolsó útjára. Emlékét kegyelettel megőrizzük!

A Balatoni Szövetség közgyűlése. Szövetségünk április hó 7-én, vasárnap d. e. féltizenegy órakor Budapesten a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tanácstermében (Rákóczi-út 38. sz., III., 15.) közgyűlést tart. A közgyűlés szokásos tárgysorozatán kívül szó lesz a készülő fürdőtörvényjavaslatról és a balatoni villamosművek fejlesztéséről is. A fontos kérdések hihetőleg nagy érdeklődést fognak kiváltani. Közgyűlés előtt az igazgató-választmány tanácskozik.

A nemesfűztelepek. A balatoni miniszteri biztos tárgyalást folytatott a m. kir. földművelésügyi miniszterium illetékes osztályaival és a tárgyalás eredményeként nemes fűzdugványok a kellő mennyiségben állanak rendelkezésre, sőt a tapolczai állami fűztelepen kosárfonásra is lehet fűzveszót beszerezni. Felhívjuk szövetségi tagjaink figyelmét balatoni nemes fűztelepek alapítására. Egyesek vagy testületek, ha megfelelő talaj fölött rendelkeznek és fűztelepet létesíteni szándékoznak, forduljanak a minisztérium kertészeti osztályához. A vonatkozó kérelmeket készséggel támogatjuk. A fűzveszót a minisztérium jutányos áron bocsátja rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy ma a nyers vessző ára 30 korona, tehát egy kat. holdon termelhető mintegy 200 métermázsa vessző tekintélyes jövedelmet biztosít, nagyon ajánlhatjuk, hogy egyesek és községek fűzvesző termelésére berendezkedjenek. Ha később nem is lesz a hivatkozott nagy ára a vesszőnek, de mindig jól jövedelmező befektetés lesz az, a mit a fűztelepek megalkotására fordítunk.

A somogykiliti zöldéstelep. A Balatoni Szövetség állami támogatással fentartott somogykiliti zöldéstelepén a háború kitörése óta nagy termelési nehézségek vannak. A zöldéskertészek csaknem mind katonai szolgálatot teljesítenek és nincs elegendő munkáskéz, melyek a nagy területet konyhakertészetiileg megműveljék. Most a m. kir. földművelésügyi miniszter a telepnek teljes állami kezelésbe való vételét határozta el, minek folytán reményünk van arra, hogy a termelési bizonytalanság megszűnik. A telep ismét teljes mértékben fogja szolgálhatni a balatoni fürdők élelmezését.

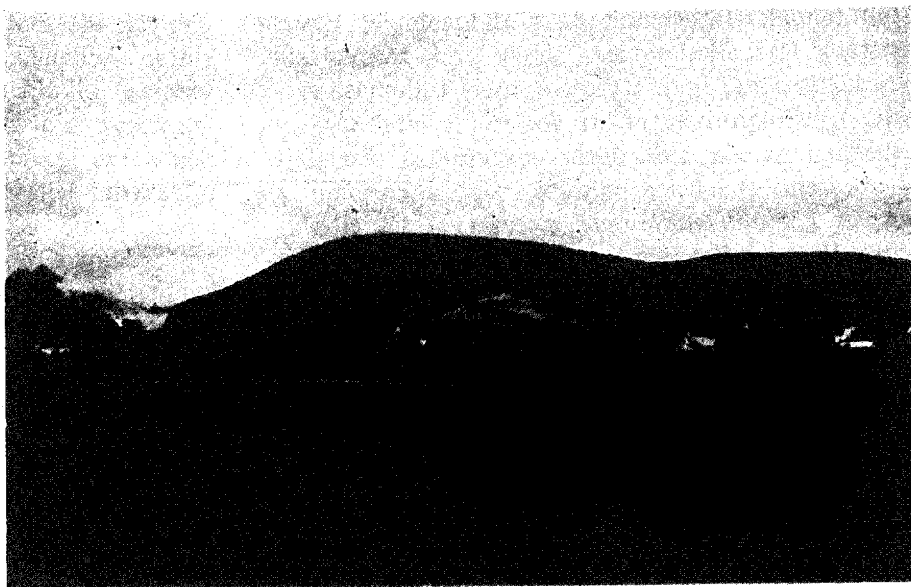
Bacsinszky Vladimír búcsúja. Érdemes választmányi tagunkat, a zágrábi máv. üzletvezetőt magasabb ügykör vezetésére hívták meg. A következő levélben búcsúzott el a Balatoni Szövetségtől: «Van szerencsém tisztelettel értesíteni a tek. szövetséget, hogy ő csász. és apostoli királyi Felsége 1917. évi december hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával engemet a bosnyák-hercegovinai tartományi kormány osztályfőnökévé kegyeskedett legkegyelmesebben kinevezni. Ennek következté-

ben a m. kir. államvasútnál viselt üzletvezetői állásom alól felmenttettem s a midőn a mai napon a zágrábi üzletvezetőség éléről eltávonom, megragadom még egyszer az alkalmat arra, hogy a tek. szövetség elnökségének ismételtén kifejezzem mélyen érzett, őszinte köszönetemet azért a páratlan előzékenységért, a melyben nyolcz évi ittműködésem alatt sokszor igen nehéz feladataim teljesítésében oly szives készséggel támogatni szives volt. Fogadja a tek. szövetség kiváló tiszteletem őszinte kifejezését. Zágráb, 1918. január

hó 17-én, dr. *Bacsinszky* s. k. udvari tanácsos, üzletvezető. — Uj üzletvezetővé *Massirevics* György főfelügyelőt neveztek ki. A mint a távozó üzletvezető minden lehető megtett a balatoni vasúti forgalom emelése érdekében, — miért sokszorosan le vagyunk kötelezve, — hisszük, hogy utódja is szeretettel fogja gondozni a kinécses Balaton érdekeit.

A lábadozó katonák háziipari tanfolyama. A m. kir. földművelésügyi miniszter megbízást adott a Balatoni Szövetségnek, hogy a balatoni Vöröskeresztes kórházban lábadozó katonák részére háziipari tanfolyamot tartson. A tanfolyam a múlt év februárjában vette kezdetét és megszakításokkal Karácsonykor ért véget. Az anyag és a tanfolyam vezető kérdése meglehetősen nehéz volt és a katonáknál sem sikerült akkora munkakedvet élesztetni, hogy kiváló sikerekről tehetnénk jelentést. A gátló körülményekhez képest a végső eredmény mégis számbavehető. A tanfolyamon összesen 62 tanuló tanult. Összesen pedig a feldolgozott 65 mázsa vesszőből és mintegy 14 mázsa gyékényből készült 430 darab kosár és 151 darab lábtörő. Munkadíjban kifizettünk a katonáknak 853.62 koronát. Bevétel volt az eladott munkákból 1209.96 korona. Összes bevételünk volt 2709.96 korona. Összes kiadásunk 2726.16 korona. Túlkiadás 16.20 korona.

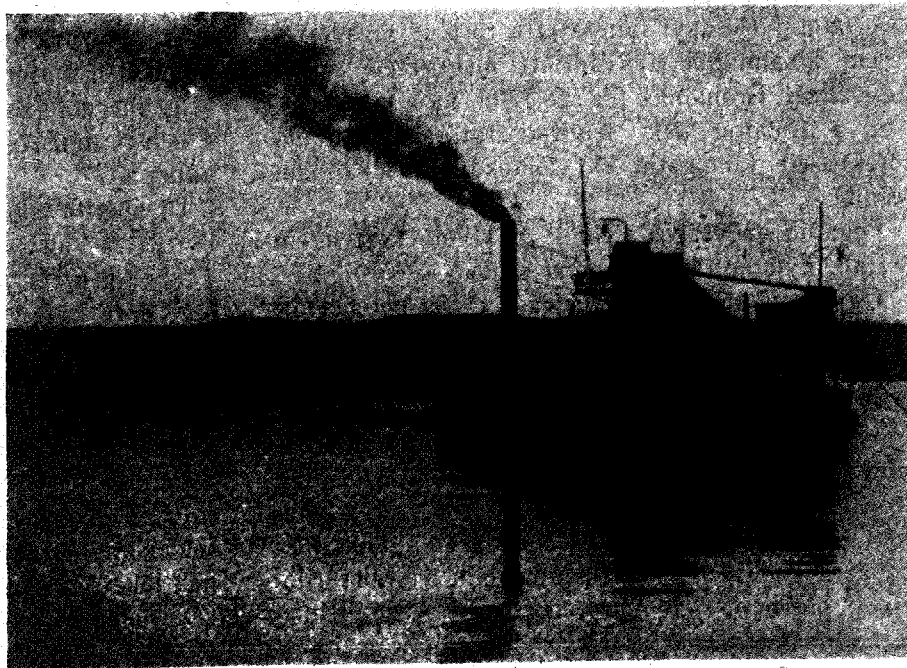
A badacsonyi turista-út. Ennek az útnak a dolga már nagyon sokszor foglalkoztatt bennünket. Végre is kialakult az a vélemény, hogy toldozással, foltozással az utat fentartani nem lehet. Gyökeres útképzésre van szükség, ha azt akarjuk, hogy a lefelé rohanó, záporok alkal-

Balatonarác: A szőlők. Hátlérben a Péter-hegy.

mávat keletkező árvizek a gyöngye burkolatot tönkre ne tegyék. A rendszeres útépités azonban mintegy 50 ezer koronát igényelne, a mit sem a vármegye, sem a birtokos érdekeltek vállalni nem hajlandók. Előterjesztéssel fordultunk a m. kir. földművelésügyi miniszterhez, hogy az 1913. évi XIII. t.-cz. alapján létesült turistaalap jövedelméből a badacsonyi turista-út építési költségeit elvállalni sziveskedjék. Hiszük, hogy a kellően megindokolt előterjesztésnek meglesz a fogantatja.

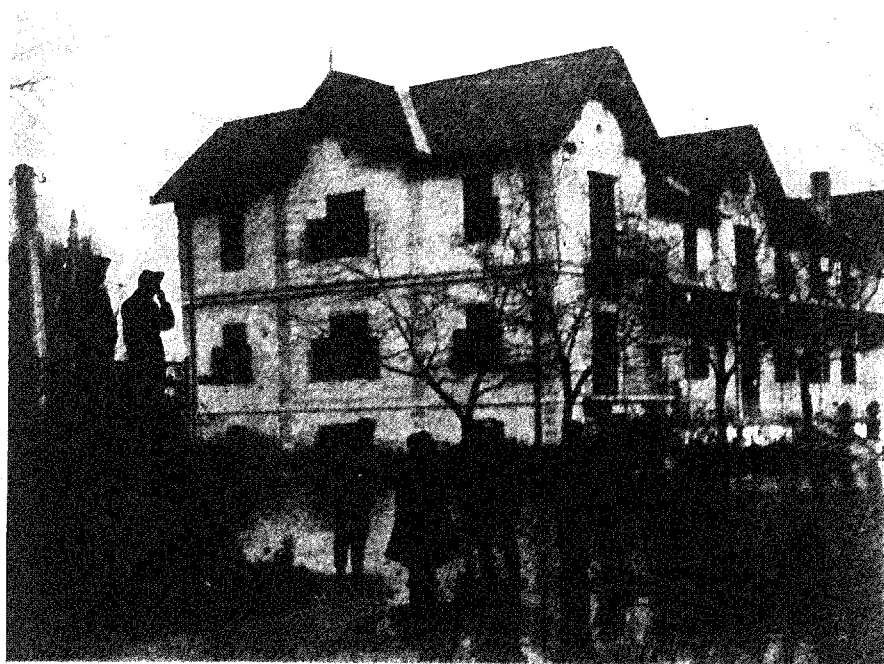
A fürdőtörvény és a központi fürdőiroda. 1917. november 7-én választmányi ülést tartottak az Országos Balneologiai Egyesületben. Az ülésen megjelent dr. *Kampis* János belügyminiszteri tanácsos is, a ki napirend előtt kinyilatkoztatta, hogy a «kormány megkezdte a fürdőtörvényjavaslat tárgyalását s az ügyet a belügyminiszter úr is igen sürgősnek tartja. Remélhető, hogy rövid időn belül el is készülnek a javaslat előmunkálataival. A fürdőknek nyújtandó bizonyos kedvezmények a törvény általános jellege miatt ugyancsak novelláris

Keszthely: A «Balaton» gőzkotró munkában. — Vajda Lászlóné felvétele.

úton fognak életbelépni, de a Balneológiai Egyesületnek lesz alkalmja arra, hogy ezek tárgyalásában közvetlenül is résztvegyen, mert tudomása szerint a belügyminiszter az egyesület elnökségével behatóan akarja a fürdőtörvénytervezet részleteit megbeszélni. Jelenti azonkívül, hogy a kormány a magyar központi fürdőiroda megszervezését elhatározta. Erre a célra már helyiséget is találtak. Ebben az intézményben a kormány a Balneológiai Egyesületnek fontos szerepet szánt s kéri az igazgatótanácsot, hogy az erre vonatkozó közvetlen tanácskozásokban való részvételre dr. Bókay Árpád elnököt kérje fel. A fejleményeket érdekléljük.

Az új földművelésügyi miniszter a szövetséghez. A m. kir. földművelésügyi minisztert hivatalba lépése alkalmából üdvözlöttük. A következő válaszirát érkezett ügyvezető-alelnökünkhöz: «Nagyságos alelnök úr! Őszinte köszönettel vettem Nagyságod-

Keszthely: Balaton-szálloda. — Vajda Lászlóné felvétele.

nak, mint a Balatoni Szövetség ügyvezető-alelnökének földművelésügyi miniszterre történt kinevezése alkalmából nyilvánított megtisztelő szíves üdvözlését. Örömmel fog szolgálni, ha a szövetségnek a Balatonvidék felvirágoztatására irányuló törekvéseit támogatni és előmozdítani alkalmam leend.

Fogadja nagyságos alelnök úr kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. *Serényi s. k.*»

Ügyvezető-alelnökünk előadása. Óvári Ferencz dr. orsz. képviselő, szövetségi alelnök a Balneológiai Egyesület egyik értekezletén nagy tetszéssel fogadott előadást tartott a magyar fürdők élélményéről. Hivatkozva arra, hogy az élélményt fürdővidékenként kell szervezni, ismertette a Balatoni Szövetség ebbeli, múlt évi tevékenységét. A szövetség a balatoni szövetkezetek segítségével mélyre ható munkálkodást fejtett ki s hasonló alapon volna a többi fürdővidék élélménye is megszervezendő. A közlelmezési-minisztérium a különleges vállalatok és intéz-

mények ellátását központilag intézi. Az előadó szerint így kellene a fürdőket is ellátni és minden fürdővidékre kiküldeni egy-egy központi tisztviselőt, hogy az a minisztériummal közvetlen összeköttetésben állva, igazolhassa a szükségleteket és közvetlen intézkedni lehessen az árak küldése iránt. Így az anyag hamarosan juthat a fürdőkbe, míg a mai hosszadalmas eljárással az árú rendszerint nem ér idejében rendeltetési helyére. A Balneológiai Egyesület elhatározta, hogy a javaslat szellemében a kellő lépéseket megteszi. — Az egyesület gazdasági osztályának más-k ülésén több más kérdés is felmerült. Szó volt ott a fürdőknek és forrásoknak szénrel és különböző egyéb szükségleti cikkekkel való ellátásáról. *Winter Lajos* és *Oelthofer Henrik* terjesztették elő ezt a kérdést. *Szaxléhner András* a vasuti fuvardíjak tárgyában tett javaslatot. *Óvári Ferenc* dr. előadása alapján

elhatározták, hogy az egyesület elnöksége küldöttségileg fordul a közlelmezési miniszterhez és azt kéri, hogy a fürdőknek élelmiszerekkel való ellátására külön osztályt állítson fel. Az osztály javaslata alapján azután az igazgatótanács is határozatot hozott, hogy az egyesület a fürdőknek liszttel való ellátása tekintetében azt javasolja, hogy a fürdők az átlag igénylendő mennyiség egyharmadát május elején előlegként megkapják. Hatalmazzák fel a fürdőket, hogy a termelőkkel szerződést köthessenek az egész szükséges mennyiség leszállítására s ebből az előleg a közlelmezési hivatalnak lenne visszaszolgáltató.

A gazdasági osztály behatóan foglalkozott *Sümeji József* dr. előadása kapcsán a magyar fürdők fejlődését biztosító egyéb követelményekkel. Elhatározták, hogy elsősorban a fürdőtörvény megalkotása érdekében kérvénnyel fordulnak a belügyminiszterhez és a kérvényt küldöttségileg adják át.

Új alapító tagok. A Balatonfüred Gyógyfürdő és Forrásvíz-Vállalat Részvénytársaság, a Veszprémi Takarékpénztár, az Enyingi Takarékpénztár, *Szabadhegy Imre* szerencsi cukorgyári igazgató a szövetség alapító tagjai sorába beléptek. Nagykanizsa város közönsége évi 200 korona díjjal lépett a szövetség alapítói közé. A Balatonfüred és Vidéke Takarékpénztár 300 korona alapítódíjjal gyarapította a szövetség vagyonát. — A mikor ezeket közöljük, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy még nagyon sokan hiányoznak az alapító tagok közül azok, kiknek tehetségük, módjuk volna, hogy az alapítók sorába jelentékenyebb összeg lefizetésével belépjenek. Hisszük, hogy a között jó példák követőkre találunk.

A tihanyi vár története. Megemlékeztünk róla, hogy Soós Elemér a tihanyi várról és ezzel kapcsolatosan a tihanyi monostorról mily érdekes könyvet írt. A könyvet a szerző kiváló rajzai díszítik. Hogy olvasóink figyelmét a munkára közelebről felhívjuk, a következő részt közöljük:

«Mennyi idő telt el a tihanyi középkori vár keletkezésétől addig az ideig, mikor Tihany-félszigeten egy templom épült, nem tudjuk. De azt már tudjuk, hogy a tihanyi első templomot I. Endre király 1055. évi oklevelével alapította Szent Anianus-nak, orleánsi védőszentjének tiszteletére, a saját maga, neje, fiai, leányai, valamint élő s meghalt rokonainak üdvösségére. Az építkezésre az 1052. évi hadjárat adta az alkalmat, midőn I. Endre király a pozsonyi ostrom alkalmával III. Henrik német császár hadait legyőzte és ezen győzelem emlékét meg akarta örökíteni. Az 1871. évi térképen egy rombadőlt Szent András temploma fordul elő. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy ez az a templom, mely I. Endre király adományából épült. Ezt «Rudera Ecclesiae Sancti Andrea»-nak nevezi Kulcsár. Mint-hogy a király a Benedek-rendieket szinte ide a tihanyi szigetre telepítette a monostorba és ezt a helyet már akkor ember kezétől eredő árok kerítette be, két dolog tűnik fel. Az egyik a templom, a másik a monostor. I. Endre király a Tiszánál 1060-ban öccsének, Bélának hádaival összeütközvén, csatát vesztett. Menekülése közben Mosonynál utólérték, hol lováról lebukott s a lovak és szekerek összetaposták. Az összezuzott királyt Zirczre vitték s ott néhány óra mulva meghalt. Holttestét Tihanyban temették el. Minthogy Kulcsár szerint az I. Endre királytól alapított templom, a mostani parttól mintegy 40 méternyire egy domb emelkedésén volt, a királyt csakis ide temethették. Az 1211. évi megerősítő oklevél azt mondja, hogy az alapítónak teste a tihanyi monostorba vitetett. Ebből következik, hogy a Benedek-rendiek monostora fent a hegyen és nem egy időben épült a Szt. András templomával, valaminthogy az alapítónak testét csak akkor vitték fel, midőn már a monostor elkészült, hol kegyelettel megszentelve 1211-ben újból eltemették. Valószínűnek tartom, hogy a Szt. András templomának romjaiból épült fel idővel a révészek háza a 14-ik szám alatt. Az alapító-oklevél másolatát a pannonhalmi apátság levéltára őrzi, amely egyike a legrégebb magyar nyelvemlékeknek. A tihanyi szigeten 1194-ben már gyümölcsösök s szőlőhegyek voltak; a helység közelében terültek el a királyi legelők. Halászásról, nádlásról és erdőről történik említés. A Hálóeresztőhegynek elnevezése tartja fenn annak az emlékét, hogy a 114 és 125 m. számok között mentek le a tóra halászásra. A Csúcs-hegy tövétől egész a révig most is még nádlás folyik. Csak két helyen fordul elő az oklevélben szántóföld, ez 20 ekényivel van jelezve, a mi 4000 holdat jelent, a mit 110 házhelylyel a benczések kaptak. Azonkivül kaptak 20 szőlőművelőt szőlővel, 20 lovas szolgát, 10 halászt, 5 kocsist, 3 csordást, 3 juhászt, 2 gulyást, 2 méhészt, a kik 50 méhkasnak viselték

a gondját. A monostorhoz tartozott: 2 szakács, 2 varga, 2 kovács, 1 ötvös, 2 kádár, 2 molnár malmostól, 1 faragó, 1 ruhamosó, 1 timár és 10 rabnő. A monostor gazdasága: 34 ménből a hozzávaló kanczákból, 10 tehénből, 700 juhból és 100 sertésből állott. A szerzetesek ezenkívül kaptak még a királyi ménesből is évente 50 csikót. A sümegi, somogyvári, valamint a tolnai várispánságok jövedelmének egy-harmadrésze szintén a monostort illette. A tihanyi hegyen 1242 és 1266 között kezdtek építeni egy másik templomot Szent Miklós tiszteletére. Hogy ez a templom miért épült, annak okát adatok hiányában nem tudjuk megmondani, de hogy a Szent Anianus-féle és a Szent Miklós-féle templom két különböző épület volt, kiténik az oklevelekből. Nem messze az utóbbi templomtól északra voltak a remete-lakások, melyekbe az oroszokvi barátok huzódtak meg, hogy ájtatos imájukat ott végezhesék. Ezek az oroszokvi barátok egy külön perjel alatt állottak. Nincsen írott adat arra nézve, hogyan pusztult el a Kulcsár által említett «Rudera Sancti Andrea». Ha Kádán tatár vezérnek 1242. évi útját kísérik, midőn a menekülő magyar királyt üldözöbe vette, feltűnik az a körülmény, hogy ez a tatár szárnyhad, miután a befagyott Dunán átkelve, Óbudát felégette, a Horvátországba vezető hadiútra térteben, a zala várispánsági Balaton mellékét is pusztította. Ekkor történhetett, hogy a tatárok a tihanyi szigetet is «sietve» felkeresték és ekkor pusztulhatott el a tihanyi sziget déli partján épült templom. A tihanyi révháznál, vagyis a hogy Kulcsár megjelöli, a 14-ik számú révháznál 1876-ban Römer Flóris még látta ennek a templomnak romjait és le is írta azokat. Römer leírásában ezt a kifejezést használja: «templomkája dombon állott». Még akkor a templom, hajójától el nem választva s annak mintegy folytatását képező szentélyfala 2.40 méter széles, 3.63 méter hosszúságban megvolt. A templom hajója 11.60 méter hosszú és 4 méter széles lehetett. A keleti oldalán lőréses alakú ablakot látott, melynek keretei egyszerű réteges kőlapokból állottak. Külső nyílásán 0.7 méter, belső nyílásán 0.73 méter széles volt. A templom anyaga réteges terméskő, melyből Tihanyban még most is építkeznek. A 4 méter magas bolthajtás és a két saroknál lévő boltgerinczek terméskőlapból épültek. Mindezekből azt következtethetjük, hogy a tatárok a déli parton lévő Szent András templomához könnyen hozzáférhettek, ellenben az Oroszkövön lévő őskori menhelyhez nem tudtak oly könnyen hozzáférközni. Ebből következik az is, hogy miután a tatárok «siettek», bántatlanul hagyták az oroszokvi földvárat, a hol bizonyosan sok nép keresett és talált is menedéket. Történeti emlékeink nem szólnak ugyan arról, hogy a tihanyi szigeten a tatárok mit pusztítottak el, de azért mégis feltehető, hogy a Szent András temploma, valamint fent a hegyen álló monostor elpusztulhatott. A tatárok kitarodása után 1243-ban a nyiri nembeli Felicián és András a veszprémi káptalan előtt eladták a tihanyi apátnak a zalai várispánságban fekvő, Aracson birt 57 hold

szőlőjüket, a Palasznakon lévő szőlőt, egy bárd erdőt és 3 vinczellért, összesen 17 márka vételárért. Ebből azt következtetjük, hogy ekkor a tihanyi monostor már helyreállott, melynek biztosítására a tatárjárás után a tihanyi középkori várat építette az apátság és melyet az oklevelek 1267-ben említnek először. Ez a vár az Oroszkövön épült, mint azt a tihanyi főoltár képe bizonyítja.»

A dunántúli élelmezési kormánybiztosok. A köz-élelmezési ügyek intézésére kerületenként kormánybiztoságokat állítottak fel. Dunántúli kormánybiztosok lettek: *Széchényi* Aladár gróf, Somogyvármegye főispánja, Kaposvár székhelylyel; *Jankovich-Bésán* Endre gróf nagybirtokos Veszprém székhelylyel és *Szmrecsányi* György pozsonyi főispán, Pozsony székhelylyel. Kaposvárhoz tartozik a somogyi, Veszprémhez a veszprémi és Pozsonyhoz a zalai Balatonpart ellátása. Az új kormánybiztosokat hivatalba lépésük alkalmából üdvözlöttük. *Jankovich-Bésán* Endre gróf veszprémi kormánybiztos válasza érkezett be lapzártáig és a következőképen szól: «425/1918. szám alatt hozzám intézett leve-
lűkre válaszolva, szíves üdvözlötök midőn viszonzom, biztosíthatom a t. Czimet, hogy a Balaton fürdőinek élelmezését a mai nehéz gazdasági viszonyok által engedett határokon belül új ügykörömben kiváló gondoságom tárgyává fogom tenni és azon leszek, hogy a t. szövetségnek ez irányban teendő intézkedései és javaslatai illetékes helyen figyelemre méltassanak.

Nem győzöm azonban hangsúlyozni, hogy az élelmezési kérdésnek a folyó gazdasági évben erősen súlyosbodott viszonylatai mellett a fürdőhelyek is, miként minden más közület, bizonyos elháríthatatlan nélkülözésekkel lesznek kénytelenek megküzdeni, de remélem, hogy ha az elhárítás teljes mértékben nem is fog sikerülni, a t. vezetőség kért segítő munkájával sikerülni fog a fürdőhelyek élelmezését a létminimum alapulvételével biztosítani.»

A balatonszemési fürdőegyesület. Ez a tevékeny balatoni egyesületünk legutóbb egy kis füzetben adta közre mult évi jelentését. A jelentés részletesen foglalkozik az évi eseményekkel, ezek között a víz-áradás kérdésével is. Az egyesület a partrendezés dolgát olyképen kívánja megoldani, hogy a villatelep hosszában, a jelenlegi vízpart szélétől számított 15—20 méter távolságra, két párhuzamos — természetből és betonból készítenő — falat építene és a két fal közötti 4—5 méter széles részt feltöltés által úttestnek képezné ki. Ez az úttest — mely a víz jelenlegi színe felett 80 centiméternyire épülne meg és a melyen egy fasor vonulna végig — egyrészt az árvíz által legutóbb elsodort sétatart szerepét vehetné át, másrészt pedig a később netán újra fellépő áradás ellen a telepet hatásosan megvédené. Ezen gát és a víz, valamint a gát és a villasor közötti terület kotrógép segítségével 20—40 cm. magasságra lenne feltöltendő. Az egyesület a földmívelésügyi miniszterhez fordult, hogy a hivatkozott vagy esetleg megfelelőbb partvédő munkálatok tervezetét és költségvetését elkészíttetni sziveskedjék. A jelentés

a közlelmezés javítása körül szerzett érdeméért elismerését nyilvánítja *Kacs Kovics* Lajos somogyi alispánnak, *Iszer* Károly, *Angyal* Pál dr. és *Zsolnay* Dénes egyesületi tagoknak. A mozgékony testületnek 84 tagja és közel húszezer korona vagyona van.

A Balatonszabadi-i szanatórium. A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület ügyvezető elnöke *Óvári* Ferencz dr., orsz. képviselő, az árvaszéki elnökökhöz átiratokat intézett a balatonszabadi-i gyermekszanatóriumba való felvétel tárgyában. Az egyesület az intézet helyeit díjtalanul bocsátja beteg szegény gyermekek rendelkezésére. A felvételnél legelső sorban veszik figyelembe a hadiárvékat, azután a hadifogságban levők és az eltűnt katonák gyermekeit. Másodsorban nyerhetnek elhelyezést a hadirokkantak és katonai szolgálatot teljesítő gyermekei. Harmadsorban szegénysorsú, más beteg gyermekek is felvétetnek. Fertőző bántalmakban szenvedő gyermekeket nem vesznek fel. A szanatórium ápoltságának életéve 4 és 15 évek között mozoghat. Felvételéért a központi igazgatóságához Budapestre (Stáhly-u. 15.) kell fordulni.

Hivatalos értesítések.

A Balaton hivatalos értesítőnk a tagok tagsági díj fejében kapják.

*

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére előfizetési ár egész esztendőre 8 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: *Balatonszabadi-fürdő.*

*

Kiadó- és laptulajdonos: Balatoni Szövetség.

*

A folyóirat szerkesztésére felügyel: Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető alelnök.

*

Felelős szerkesztő: Cséplő Ernő, szövetségi titkár.

*

A Balatoni Szövetség ingyen nyújt felvilágosítást minden a Balaton fejlesztésével összefüggő kérdésben.

HIRDETÉSEK
felvétetnek a kiadóhivatalban
Balatonszabadi-fürdőn.

≡ APRÓ HIRDETÉSEK. ≡

Eladó Balatonfüred Tamáshegyen egészben vagy fel-darabolva 13 kat. hold szőlő, két nyaralóval, mellék-épületekkel és pincefelszereléssel. Remek szép kilátással a Balatonra. Előnyös fizetési feltételek. Részletes tájé-koztatót a Balatoni Szövetség nyújt.

Egy modern svertes vitorlášhajó eladó. Eladásra tart angolstíliú csónakokat és szándalinokat; csónak-javításokat elfogad és bérbe kiad csónakokat. Nyers-csónakda, Keszthely.

Kis nyaralót veszek a Balaton partján. Ajánlatot kér Deák Péter, Nagykanizsa.

Motoros-csónakot megvételre keresek. Részletes ajánlatot kérek Martingánó József, Újpest címre küldeni.

Balatonalmádi festői helyén hatszobás, új nyaraló jutányosan eladó. Nyugalmazott katonatiszteknek, tiszt-velőknek alkalmas. Cim a kiadóhivatalban.

Egy motoros, egy vitorlás és egy evezős csónak eladó. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Balatoni Élelmező Szövetkezet Balatonfüredfürdő.

Szállít tagjainak a Balaton minden pontjára élelmiszereket.

Ezidőszerint a szövetkezetnek ezernél több tagja van. Új tagokat a szövetkezet igazgatósága felvesz.

A szövetkezet Balatonfüredfürdőn levő tágas árúházában a lehetőséghez képest nagy készleteket tart, hogy tagjait ki-szolgálhassa.

MEGHÍVÓ.

A BALATONVIDÉKI VILLAMOSMŰVEK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1918. évi április hó 7-én déli 12 órakor Budapesten, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tanácstermében (VII., Rákóczi-út 38. III. 15.) tartja

ELSŐ ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére jegyzőnek s a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényesnek elnökiileg leendő kijelölése.
2. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés és az ezekkel kapcsolatosan beterjesztett 1917. évi számadásoknak megvizsgálása, a mérlegnek megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. A felügyelő-bizottságnak 3 évre való megválasztása.
5. Az 1,000.000 korona alaptőkének 2,000.000 koronával 3,000.000 koronára leendő felemelése és ezzel egyidejűleg az alapszabályok 6. §-ának megfelelő módosítása.
6. Az alapszabályoknak 22. §-a szerint az igazgatóságnál írásban bejelentett indítványok.

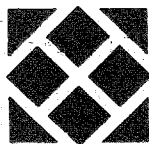
A részvénybefizetésekről szóló elismervények, — melyek ideiglenesen a részvényeket pótolják, — a közgyűlésig letétben maradnak és azután fognak a tulajdonosoknak kiszolgáltatni.

A mérleg a társaság hivatalos helyiségében (Balatoni Szövetség irodája Balatonfüreden) közszemlére kitétetett.

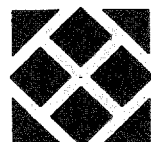
Balatonfüred, 1918. évi február hó 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Balatonfüred gyógyfürdő.

Vasúti és hajóállomás. — Pósta, távirta, telefon. — Erzsébet szanatorium. — Nagy szállók. — Új gyógyfürdő. — Szulfátos, lúdes, szénsavas, vasas és lithiumos ásványvizek. — Ásványvíz palackozás és szétküldés. — Gyógy-mechanikai intézet. — Röntgen labororium. — Ivókúra. — Szakorvosok. — Gyógyszertár. — Felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság. — Egész éven át nyitva van.

Hirdetési áraink egész oldalon
egyszeri közlés 160 K, féloldal-
on 80 K, negyedoldalon 40 K.
Többszöri hirdetésnél megfelelő
☐☐ engedményt adunk. ☐☐

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZÉRDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szóig 4 K,
ezen túl minden szó 20 fill.
(Ennek értéke előre beküldendő)
Hirdetéseket fölvesz a kiadó-
☐ hivatal: Balatonfüreden. ☐

Lépjünk be a Balatoni Szövetségbe!

Alapító díj 200 kor. Rendes tagsági díj évi 8 kor. Pártoló díj évi 5 kor.

Müller Béla szobafestő és mázoló

Székesfehérvár, Vásártér 28. sz.

Elvállal mindennemű szakmájába vágó
munkát jutányos áron, gondos ki-
vitelben ☐☐

A balatonparti nyaralás népszerűsíté-
se, a közéletmezési viszonyok rendezé-
se csak a fürdőtelepek és községek
lakóinak szövetkezeti szervezkedése út-
ján lehetséges. Addig, míg a Balaton
mentén alkalmas gócpontokon, vagy
községekben nem teremtenek fogyasztási
szövetkezeteket, addig az élelmi-
szerek nehézkes beszerzése miatt mindig
sok panasz fog elhangzani. Ha a bala-
tonparti törzslakók és a villatulajdono-
sok egyesült erővel fogyasztási szövet-
kezeteket létesítenek, a nyaralók száma
hirtelen felszökik, mert a pihenést és
gyógyulást kereső közönség bizalommal
fog a balatoni fürdők felé zarándokolni.
8—10.000 korona alaptőkével minden
községben életképes «Hangya» szövet-
kezet szervezhető. Egy-egy üzletrész
25—30—40—50 korona lehet. A «Han-
gya» szövetkezeteket most kell szer-
vezni, hogy a fürdőidényben már mű-
ködhessenek. Felvilágosítások a szö-
vetkezetekre vonatkozólag a «Hangya»
igazgatóságánál, Budapest, IX., Köz-
raktár-utca 34. szám és a Balatoni
Szövetségnél szerezhetők. Az országban
1800 «Hangya» szövetkezet működik.
Ezek összforgalma az 1915. évben
80 millió korona volt.

NÉZZÜK MEG A TAPOLCZAI TAVASBARLANGOT!

A Balatonvidék egyik legszebb
látványossága a Tapolca alatt el-
terülő tavasbarlang, hova 96 szé-
les lépcsőn jutunk le. A barlang
legnagyobb terme a *Lóczy-terem*,
ebből juthatunk a *Dardányi-
terembe*. A nagy kiterjedésű bar-
langsorozat villamosfényvel van
világítva és földalatti patak húzó-
dik rajta keresztül, melyet apró
halak százezrei népesítenek be.

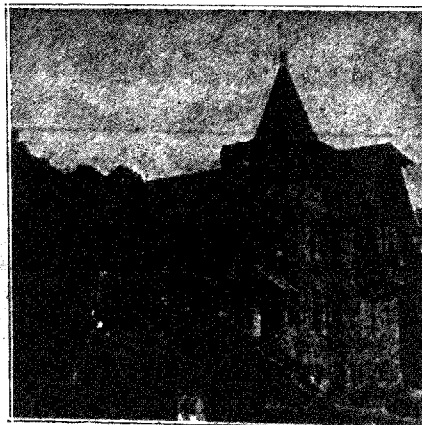
A Balaton mint gyógytényező.

Lenkei Vilmos Dani dr. e címet viselő
érdemes munkája, mely a Balatoni Szö-
vetség kiadásában jelent meg, kimerítő
részletességgel és tudományos alapon tár-
gyalja a Balaton vizének gyógyító kincseit.
A könyv bolti ára 3.— korona. —
Szövetségi tagok 1.50 korona beküldése
mellett bérmentve megkapják ☐☐☐☐

LEVELEZŐ.

LAPOK.

Hat változatú, művészi leve-
lezőlapokat adott ki a Balatoni
Szövetség. Levelezéseinknél
ezeket a levelezőlapokat hasz-
náljuk. Egy sorozat ára bér-
mentes küldéssel 30 fillér.
Százát a szövetségi tagok
3.50 koronáért kapják ☐☐

EZEN ☐
VILLA JU-
TÁNYOS
ÁRBAN ☐
ELADÓ.

BŐVEBB
FELVILÁ-
GOSITÁST

AD ☐ A BALATONI SZÖVETSÉG
BALATONFÜREDEN ☐☐☐☐☐